

BROWNFIELDS U KULATÉHO STOLU

Institut pro ekonomickou a ekologickou politiku (IEEP VŠE) a Institut pro strukturální politiku o.p.s. (IREAS) uspořádaly 13. dubna v Praze diskusi u kulatého stolu s názvem „Podmínky pro přípravu projektů rekonverzí nevyužitých průmyslových ploch“.

Jednalo se o setkání reprezentantů ministerstev zainteresovaných a odpovědných za problematiku rekonverzí těchto ploch (brownfields). Hlavním cílem diskuse byla výměna informací týkající se sektorových politik, dotačních programů, realizovaných studií a průzkumů z této oblasti.

U „kulatého stolu“ se nakonec sešli zástupci pořadajících organizací, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva pro místní rozvoj, CzechInvestu a další účastníci, kteří považují problém brownfields za významný.

V přednesených příspěvcích i v diskusi zazněly informace, ze kterých vyplynulo, že:

- řešení problému je nezbytné; není možné opouštět již dříve zastavěná území na úkor území dosud nezastavěných. Např. jen v Německu se zabývá pro novou výstavbu v průměru 130 ha ploch denně;
- komplexní regenerace brownfields, tj. projektová příprava, demolice, odstranění starých ekologických zátěží atd., je velmi nákladná záležitost. Např. ve Walesu vyčíslili cenu za 1 ha na 125 tis. EURO, v ČR se odhaduje v průměru na 3 mil. Kč/ha;

- náklady nemůže nést jeden subjekt; např. na financování programů, které zajišťuje v oblasti brownfields CzechInvest, se podílejí Strukturální fondy, Fond národního majetku, CzechInvest, MŽP, kraje, obce a soukromá sféra;
- v ČR je podle šetření CzechInvestu cca 6 000 území, která lze zařadit mezi brownfields, jejich rozloha je cca 25 000 ha, některá území jsou velmi rozsáhlá, např. v Ostravě - Vítkovicích se jedná o plochu 800 ha, která je národní technickou památkou;
- některé plochy brownfields je potřeba připravit pro nové funkční využití, např. pro bydlení, sport, atd.;
- potenciálními brownfields se stávají území, která opouští armáda. Pro tato území byl vyhlášen státní program podpory rozvoje území postižených redukcí nebo zánikem vojenských posádek, finanční prostředky jsou však nesrovnatelně nižší než potřeby měst a obcí;
- problémem je i identifikace brownfields, neexistuje jednotná metodika pro zařazení území do této kategorie, z nejednotnosti potom dále vyplývá problém monitorování těchto území. Je nutno si uvědomit, že problém brownfields bude i v budoucnu, území, na kterých jsou v současnosti fungující zařízení, mohou být zanedlouho opuštěna;
- MŽP připravuje novou strategii, která by např. neměla umožnit, aby podnikatel opustil území se skončením své činnosti a zanechal za sebou brownfields. Součástí navrhované strategie by ale neměla být jen opatření restriktivní

povahy, ale také metodická doporučení a osvětová činnost;

- v ČR chybí ekonomická a administrativní opatření, která by vedla ke zvýšenému využívání brownfields místo výstavby na dosud nezastavěných plochách. Jednou z cest je i dotační politika, zaměřená na podporu znovuvyužití opuštěných území;
- ve veřejné správě chybí odborníci pro trh s nemovitostmi;
- není jednoznačně stanovena kompetence pro řešení brownfields; např. ve Walesu byla pro řešení tohoto problému ustavena "státní rozvojová organizace";
- rozsah problému brownfields není obecně doceněn, nevěnují se mu dostatečně ani příslušné školy ani instituce, vzdělávající státní úředníky apod.;
- za významný nedostatek považují zúčastnění odborníci skutečnost, že problému brownfields není věnována dostatečná pozornost ani v "Návruh strategie udržitelného rozvoje", který v současné době prochází jako pracovní materiál připomínkovým řízením.

Účastníci jednání se shodli v názoru, že diskuse byla užitečná. Neměla by být však poslední a jako nezbytný partner pro další jednání musí být přizváni zástupci Ministerstva financí, protože bez finančních nástrojů k řešení brownfields nebudou ostatní nástroje dostatečně účinné.

*Ing. Alena Navrátilová
Ústav územního rozvoje Brno*